

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA
ДЕПУТАТ ПАРЛАМЕНТА РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

MD-2073, Кишинэу, пр. Штефан чел Маре, 105

12 octombrie 2005

FPS-2 Nr. 35

Biroul Permanent

al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 44 din Regulamentul Parlamentului se înaintează spre examinare în Parlament cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege cu privire la statutul personalului didactic în contextul Codului Educațional, care se discută actualmente de societate.

Anexe:

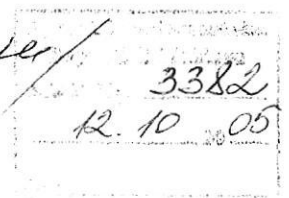
1. Proiectul de lege – 19 file
2. Notă informativă – 1 filă

Deputați în Parlament:

19. Ivanov

10. Tulcaș

12. Căpățână

Parlamentul Republicii Moldova

LEGE

cu privire la statutul personalului didactic

Dispoziții generale

Art. 1 Statutul personalului didactic este elaborat în scopul clasificării și ordonării actelor normative ce vizează activitatea cadrelor didactice de conducere, de evaluare, îndrumare și auxiliare din sistemul învățământului de stat și particular. Statutul este aplicabil personalului didactic de predare, de conducere, de evaluare, îndrumare, precum și personalului auxiliar.

Art. 2 Statutul reglementează:

- a) posturile, atribuțiile, competențele, responsabilitățile, drepturile și obligațiunile specifice personalului nominalizat în art. 1;
- b) condițiile și modalitățile de ocupare a posturilor și funcțiilor didactice, de predare, de conducere, de control și îndrumare, didactice și auxiliare, precum și condițiile și modalitățile de concediere din aceste posturi;
- c) sistemul de perfecționare și recalificare a personalului;
- d) criteriile de normare și retribuire a muncii, de acordare a distincțiilor și premiilor, de aplicare a sancțiunilor disciplinare.

Art. 3 (1) Personalul didactic include persoanele din sistemul de învățământ responsabile de instruire și educație.

(2) Din personalul didactic pot face parte persoanele care îndeplinesc condițiile de studii prevăzute de lege, care au capacitatea de a exercita procesul instructiv-educativ, respectă în activitatea lor normele de etică și sunt apte din punct de vedere medical pentru îndeplinirea funcției.

(3) Încadrarea și menținerea într-un post didactic auxiliar, precum și într-un post de conducere, control și îndrumare sunt condiționate de prezentarea unui certificat medical specific.

Art. 4 Nu pot ocupa posturile menționate:

- a) persoanele lipsite de acest drept, pe durata stabilită, printr-o hotărâre a instanței de judecată;
- b) persoanele care desfășoară activități incompatibile cu demnitatea postului didactic.
- c) persoanele care le este contraindicat prestarea unei atare activități legate de starea sănătății.

Art. 5 În situații de inaptitudine profesională de natură psihocomportamentală, conducerea unității de învățământ poate solicita, cu acordul consiliului profesoral sau a consiliului facultății, un examen medical complet.

TITLUL I

Învățământul preuniversitar

SECȚIUNEA I

Posturile didactice și didactice auxiliare

Art. 6 (1) Posturile didactice sunt:

- a) în învățământul preșcolar: metodist, educator, conducător muzical, logoped;
- b) în învățământul primar: învățător, profesor, educator, logoped, psiholog;
- c) în învățământul secundar general: profesor, psiholog, pedagog social, educator, conducător de cerc;
- d) în învățământul secundar profesional: instructor, maestru-instructor, pedagog social;
- e) în învățământul special și în consultațiile medico-psihologice: educator, învățător, profesor, psiholog, logoped, maestru-instructor, instructor, maestru, profesor-defectolog, metodist, conducător de cerc, șef de secție.

(2) În unitățile extrașcolare din învățământul preuniversitar posturile didactice sunt:

- a) în casele de copii: educator, logoped, psiholog, defectolog, conducător muzical;
- b) în grupele și punctele logopedice interșcolare: educator, psihopedagog, logoped.

(3) În instituțiile de învățământ din domeniul culturii: învățător, profesor, corepetitor, conducător artistic, maestru de balet, acompaniator.

(4) În cluburi, școli sportive și instituții extrașcolare: profesor, antrenor-instructor, maestru-instructor, antrenor, învățător, educator.

(5) În învățământ particular pot fi prevăzute aceleași posturi didactice ca și în învățământul de stat.

SECȚIUNEA II

Condițiile pentru ocuparea posturilor didactice și didactice auxiliare

Art. 7 Pentru ocuparea posturilor didactice în învățământul preuniversitar trebuie îndeplinite următoarele condiții de studii:

- a) pentru postul de educator în învățământul preșcolar și preuniversitar, pedagog social în căminele de elevi, conducător muzical, învățător, profesor de muzică, artă plastică, educație fizică și educație tehnologică în învățământul preuniversitar – studii superioare pedagogice, superioare de scurtă durată sau medii de specialitate în profilul postului;

b) pentru postul de profesor, psiholog, logoped, psihopedagog, profesor defectolog, defectolog, metodist, șef de secție – studii pedagogice superioare în profilul postului;

c) pentru postul de maestru-instructor în sistemul de învățământ secundar profesional – studii superioare în domeniul respectiv, urmate de un curs psihopedagogic, cu o vechime în muncă de trei ani, iar în cazurile prevăzute de lege – studii medii de specialitate în profilul postului

d) pentru postul de instructor în sistemul de învățământ secundar profesional – studii superioare de scurtă durată sau medii de specialitate în profilul postului;

e) pentru postul de antrenor și instructor în instanțe de învățământ cu profil sportiv, cluburile sportive și alte organizații echivalente acestora – studii superioare (de regulă pedagogice) în profilul postului;

f) pentru ocuparea postului didactic din unitățile extrașcolare din învățământul preuniversitar trebuie îndeplinite condițiile de studii prevăzute în aliniatele b, c, d.

Art. 8 Pentru ocuparea posturilor didactice auxiliare trebuie îndeplinite următoarele condiții de studii:

a) pentru postul de bibliotecar școlar – studii superioare universitare sau medii de specialitate în domeniul biblioteconomiei sau alte domenii urmate de un curs de inițiere în specialitate.

b) pentru postul de laborant – cel puțin studii medii, (3) urmate de un curs de inițiere în domeniu, conform condițiilor stabilite de Ministerul Educației, Tineretului și Sportului.

SECȚIUNEA III

Angajarea și concedierea din posturile didactice și didactice auxiliare

Art. 9 (1) Posturile didactice, prevăzute în art. 6 pot fi ocupate prin concurs de către persoanele care corespund cerințelor în art. 8.

(2) Nu pot fi considerate vacante și scoase la concurs posturile didactice ocupate de femeile aflate în concediu de maternitate sau îngrijirea copiilor până la vârsta de 6 ani, persoanele care sunt în concediu de creație sau își fac doctoratul, fiind eliberate de activitatea didactică, de alte persoane în conformitate cu legislația în vigoare.

(3) Posturile temporar vacante pot fi suplinite prin cumul de către personalul didactic pensionar, precum și de specialiștii din alte sectoare de activitate conform actelor normative în vigoare.

(4) Concursul pentru ocuparea posturilor didactice este organizat de către Direcția raională, municipală de învățământ conform regulamentului aprobat de Ministerul Educației, Tineretului și Sportului de comun acord cu sindicatul de ramură.

(5) Angajarea tinerilor specialiști, repartizați în câmpul muncii de către comisiile respective, se efectuează prin înaintarea unei cereri, a fișei de repartizare

și emiterea de către administrație a unui ordin, comunicându-se despre aceasta lucrătorului sub semnătură.

(6) ocuparea posturilor didactice auxiliare prin încheierea contractului individual de muncă pe o durată nedeterminată se efectuează prin înaintarea de către persoană a unei cereri, emiterea de către administrație a unui ordin (dispoziție), comunicându-se despre aceasta lucrătorului sub semnătură.

Art. 10 Concedierea din post a personalului didactic titular din inițiativa salariatului sau prin transfer în alt sector de activitate se face, de regulă, la sfârșitul anului de studii de către organul care a dispus angajarea, potrivit Codului Muncii al Republicii Moldova.

Art. 11 (1) Transferarea personalului didactic în unități echivalente sau într-o treaptă inferioară de învățământ se efectuează cu consimțământul personalului.

(2) Transferarea la o altă muncă în aceeași instituție, precum și transferarea la muncă într-o altă instituție ori într-o altă localitate, fie chiar împreună cu instituția, organizația, se admite numai cu consimțământul salariatului, cu excepția transferării temporare la o altă muncă în cazul unei necesități de producție ori transferări la altă muncă în caz de staționarea instituției sau organizației. Durata perioadei transferului nu poate fi mai mare de o lună de zile.

(3) Prin reducerea numărului de personal sau restrângere de activitate se înțelege situația în care postul de instruire și educare din instituția de învățământ nu se mai încadrează în sistemul de normare a personalului prevăzut de lege.

(4) În cazul când restrângerea activității instituției de învățământ constă în diminuarea de ore sub nivelul unui salariu fără posibilități de completare, în aceeași sau într-o instituție de învățământ apropiată cu ore de specialitate sau de specialități înrudite, personalul didactic este disponibilizat în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Art. 12 (1) Personalul didactic titular aflat în concediu medical sau fără plată nu poate fi încadrat în activități de suplinire, cumul sau plata cu ora.

(2) Orele rămase neocupate se atribuie de către directorul instituției, al unității de învățământ, personalului didactic titular sau personalului didactic cumular ori pensionat în conformitate cu legislația în vigoare.

(3) În mod excepțional, în lipsa personalului didactic calificat, pot fi încadrați, pe o durată de cel mult un an școlar, suplinitori fără studii corespunzătoare. Personalul didactic necalificat este obligat să participe sistematic la lucrul metodic de diferit nivel în profilul postului și în metodică predării disciplinei respective, organizate de conducerea organului respectiv de învățământ sau instituției de învățământ.

Art. 13 (1) Numirea, transferarea și eliberarea din post a cadrelor din instituțiile subordonate direcțiilor raionale și municipale de învățământ, al căror post solicită calificări acordate de instituțiile de învățământ superior sau superior

de scurtă durată se face prin ordinul direcției raionale, municipale de învățământ, potrivit Codului Muncii al Republicii Moldova.

(2) Numirea, transferarea și eliberarea din post a cadrelor auxiliare și tehnice se face prin ordinul conducătorului instituției respective potrivit legii.

TITLUL II

Posturile de conducere, de evaluare și îndrumare

SECȚIUNEA I

Posturile de conducere

Art. 14 (1) Posturile de conducere din unitățile de învățământ preuniversitar sunt: director, director adjunct.

(2) Posturile de conducere din direcțiile de învățământ sunt: director general, director general adjunct, șeful centrului științifico-metodic.

(3) Posturile de conducere din unitățile extrașcolare ale învățământului preuniversitar se stabilesc prin reglementări ale ministerului de resort.

Art. 15 (1) Posturile de director și director adjunct pot fi ocupate de personalul didactic titular, având, de regulă, grad didactic și vechime în pedagogică de cel puțin 5 ani, care se distinge prin calități profesionale, manageriale și morale. Funcțiile directorului adjunct în instituțiile preșcolare sunt îndeplinite de metodist.

(2) Numirea într-un post de conducere în unitățile de învățământ preuniversitare se face pe bază de concurs prin ordinul direcției de învățământ. În unitățile de învățământ finanțate de la bugetul republican directorul se numește prin ordinul ministerului, directorul adjunct – prin ordinul directorului instituției, după coordonarea prealabilă cu Ministerul.

(3) Organizarea și desfășurarea concursurilor se efectuează conform instrucțiunilor aprobate de Ministerul Educației, Tineretului și Sportului.

(4) În cazul neocupării posturilor de director sau de director adjunct în urma concursului, directorul general are dreptul de a face numiri prin ordin pe o perioadă de cel mult un an școlar, cu revenire la concurs.

(5) Numirea în post de conducere în unitățile de învățământ particular este de competența fondatorului cu informarea ulterioară a șefului direcției de învățământ.

Art. 16 (1) În grădinițe sau școli cu clasele I-IV cu un singur post, cadrul didactic respectiv este și directorul unității cu remunerare respectivă.

Art. 17 (1) În instituțiile de învățământ cu instruire în limba unei minorități naționale, posturile de conducere pot fi ocupate în condițiile prevăzute la art. 16 aliniatul (1), de personal didactic cunoscător al limbii respective.

(2) În unitățile de învățământ cu clasele de predare în limba unei minorități naționale, se recomandă ca unul dintre directorii adjuncți să fie și cunoscător al limbii respective.

Directorii și directorii adjuncți, numiți conform prevederilor prezentului articol, trebuie să cunoască limba oficială a satului în conformitate cu legislația în vigoare.

Art. 18 (1) Postul de director general al direcției raionale de învățământ poate fi ocupat prin concurs de către personalul didactic cu studii superioare pedagogice, care corespund criteriilor de competență înaltă profesională, managerială și ținută morală, având, de regulă, grad didactic managerial sau de funcționar public și vechimea într-o funcție de conducere, privind dirijarea procesului instructiv-educativ, nu mai puțin de 5 ani.

(2) Candidatura la postul de director general al direcției raionale, municipale de învățământ se examinează prin confirmare la ședința consiliului Ministerului Educației, Tineretului și Sportului.

(3) Candidatura confirmată de către consiliul Ministerului Educației, Tineretului și Sportului este propusă la ședința consiliului raional de către președintele acestuia pentru a fi confirmată și numită în funcția de director general al direcției raionale de învățământ.

(4) Posturile de director general adjunct al direcției și șef al centrului științifico metodic pot fi ocupate prin concurs de către personalul didactic titular cu studii superioare pedagogice pe baza criteriilor de competență profesională, managerială și ținută morală, având grad didactic și vechime pedagogică de cel puțin 8 ani.

(5) Candidatura directorului general adjunct și a șefului centrului științifico-metodic sunt propuse de consiliul de administrație al direcției raionale sau municipale de învățământ și numite în post de către Ministerul Educației, Tineretului și Sportului.

Art. 19 Eliberarea din posturile de conducere, prevăzute la art. 15 și 16, se face de cei care au dispus numirea, în condițiile legii.

SECȚIUNEA II

Posturile de control și îndrumare

Art. 20 Posturile de control și îndrumare din învățământul preuniversitar sunt:

a) în direcțiile de învățământ: șef al centrului științifico-metodic, șef de secție, inspector de cadre, metodist;

b) în Ministerul Educației, Tineretului și Sportului, șef de departament, direcție principală, direcție, șef adjunct ale acestora, consilier, șef de secție, specialist principal, specialist coordonator, specialist.

Art. 21 Posturile de control și îndrumare din direcțiile de învățământ, prevăzute în art. 21(a) pot fi ocupate prin concurs de către personalul didactic titular din învățământ cu studii pedagogice, care îndeplinește criteriile de

competență profesională și de moralitate, având grad didactic și o vechime pedagogică în specialitate de cel puțin 8 ani.

Art. 22 Posturile de control și îndrumare din aparatul central al Ministerului, prevăzute la articolul 21 (pot fi ocupate prin concurs de către personalul didactic titular din învățământ cu studii superioare, care îndeplinește criteriile de competență profesională și de moralitate, având grad didactic și vechime pedagogică de cel puțin 10 ani, inclusiv în post de conducere, control sau îndrumare de cel puțin 3 ani.

Art. 23 Concursul pentru ocuparea postului de control și îndrumare prevăzute în art. 21 (a), este organizat la direcția de învățământ, iar a posturilor prevăzute în art. 21 (b) – la Ministerul Educației, Tineretului și Sportului.

Art. 24 Numirea persoanelor didactice alese prin concurs, în posturile prevăzute în art. 21 (a) se face de către directorul general a direcției de învățământ, iar în posturile prevăzute în art. 21 (b) – de către Ministerul Educației, Tineretului și Sportului.

TITLUL III

Formarea, perfecționarea și recalificarea personalului didactic, de conducere, control, îndrumare și didactice auxiliare din sistemul învățământului preuniversitar

Art. 25 Formarea personalului didactic se realizează prin formele prevăzute de legislația în vigoare după planul de învățământ care cuprind discipline de pregătire teoretică și practică, inclusiv în domeniile pedagogiei, psihologiei și metodicii de specialitate.

Art. 26 Perfecționarea și recalificarea personalului didactic din sistemul de învățământului preuniversitar se realizează în conformitate cu programele corespunzătoare cerințelor sistemului de învățământ, luând în considerație evoluția disciplinelor de studii de profil, în funcție de necesitățile de perfecționare și recalificare, de obținurile individuale.

Art. 27 Perfecționarea de specialitate metodică și psihologică a personalului didactic din învățământul preuniversitar, pregătirea și perfecționarea persoanelor de conducere, control și îndrumare este organizată și coordonată de către ministerul de resort.

Art. 28 Perfecționarea și recalificarea personalului didactic se realizează, de regulă, la facultățile instituțiilor de învățământ superior și în alte instituții, acreditate în modul stabilit.

Art. 29 Direcțiile de învățământ, împreună cu instituțiile de învățământ menționate în art. 29, asigură organizarea și desfășurarea perfecționării personalului didactic, conform procedurilor stabilite de Minister.

Art. 30 Principalele forme de organizare a perfecționării personalului didactic din învățământul preuniversitar sunt:

a) activitatea propriu-zisă a personalului didactic în instituția de învățământ, care se manifestă prin participarea la reuniunile metodice, alcătuirea și promovarea prelucrărilor metodice pentru răspândirea experienței înaintate, publicarea diferitor articole cu caracter științific, activitatea cercului științific pentru copii, participarea la olimpiade.

b) cursuri de perfecționare a pregătirii de specialitate, metodice și psihopedagogice la necesitate pentru obținerea gradelor didactice în conformitate cu prevederile Legii Învățământului;

c) cursuri de pregătire și de perfecționare pentru personalul de conducere, control și îndrumare conform unor programe speciale;

d) cursuri postuniversitare;

e) doctorat, postdoctorat și studii de magistru;

f) stagiu de studii periodice de informare științifică de specialitate, desfășurate în țară sau în străinătate;

g) forme de perfecționare prin corespondență și învățământ la distanță;

h) cursuri fără frecvență, organizate în instituții de învățământ superior universitar, combinate cu consultații periodice;

i) cursuri organizate de societăți științifice și de alte organizații profesionale ale personalului didactic;

j) simpozioane, întruniri metodice pentru schimbul de experiență pe probleme de specialitate și psihopedagogice.

Art. 31 Programele de perfecționare cuprind:

a) informație științifică de specialitate;

b) informație din domeniile de pedagogiei, psihologiei, sociologiei;

c) informație cu caracter metodic;

d) informație curentă despre legislația în vigoare;

e) activitate practică în specialitate.

Art. 32 (1) Perfecționarea personalului didactic, de conducere, de îndrumare și control, auxiliare, în măsura necesității, este obligatorie și se realizează în conformitate cu legislația în vigoare.

(2) Atestarea cadrelor didactice se efectuează o dată pentru toată perioada de activitate, însă acest interval poate fi redus:

a) când se produc schimbări esențiale în programele școlare;

b) la renovarea conceptuală, metodologică a învățământului

c) la preluarea postului, pentru personalul de conducere și inspectare care nu are pregătire atestată în domeniul managementului educațional;

d) la solicitarea consiliului pedagogic al unității de învățământ sau a direcției de învățământ, în cazul în care se constată lacune în pregătirea științifică, metodică și psihopedagogică a persoanelor respective;

e) la solicitarea proprie a persoanei, cu recomandarea consiliului respectiv;

(3) Condiția prevăzută în punctul (1) se consideră îndeplinită dacă persoana în cauză a promovat probele prevăzute de programele respective și a primit certificat de absolvire.

Art. 33 O dată pentru toată perioada de activitate, în mod obligatoriu, personalul didactic, de conducere și îndrumare din sistemul preuniversitar este supus atestării, cu excepția stipulărilor p. 2, art. 33.

Art. 34 Anual conducerea instituțiilor de învățământ efectuează evaluarea personalului didactic. Rezultatele evaluării constituie temei pentru confirmarea nivelului de pregătire profesională.

Art. 35 În sistemul învățământului preuniversitar sunt instituite următoarele forme de atestare:

a) pentru cadrele didactice;

- confirmarea nivelului de pregătire profesională;

- conferirea de grade didactice superior, I (întâi) și II (doi).

b) pentru personalul de conducere și îndrumare;

- confirmat în funcția exercitată;

- conferirea de grade manageriale: superior I (întâi) și II (doi).

Art. 36 Cadrele didactice de conducere și îndrumare, care urmează să obțină confirmarea în funcția exercitată, conferirea gradelor didactice și manageriale beneficiază de asistență științifico-metodică (cursuri speciale, seminare, consultații) etc., dacă are necesitate.

Art. 37 Personalul didactic de conducere, control și îndrumare, care prestează munca didactică poate fi atesta pentru obținerea gradului didactic la obiectului respectiv.

Art. 38 Confirmarea nivelului funcției exercitate, conferirea de grade didactice și manageriale se efectuează în conformitate cu Regulamentele respective, aprobate de către Ministerul Educației, Tineretului și Sportului.

Art. 39 Personalul didactic, personalului de conducere și îndrumare cărora li s-au conferit grade didactice ori manageriale se eliberează certificat al gradului respectiv.

Art. 40 Anularea gradului didactic sau managerial poate avea loc în cazul când rezultatele evaluării pe teren a personalului didactic, de conducere și

îndrumare nu corespund cerințelor gradului superior I (întâi) și II (doi) stipulate în Regulamentele respective.

Art. 41 Litigiile de muncă privind atestarea personalului didactic, de conducere și îndrumare se examinează de către organele ierarhic superioare.

Art. 42 Decizia Comisiei Republicane de Testare privind conferirea sau anularea gradelor didactice sau manageriale este definitivă după emiterea ordinului de către Ministerul Educației, Tineretului și Sportului.

Art. 43 Perfecționarea personalului didactic cu funcție de conducere, control și îndrumare în învățământul preuniversitar se realizează prin stagii de pregătire și de perfecționare în domeniului managementului.

TITLUL IV

Norma didactică și condițiile de retribuire a muncii personalului didactic

SECȚIUNEA I

Norma didactică

Art. 44 (1) Activitatea personalului didactic de predare cuprinde:

a) activități didactice de predare-învățare, de instruire practică, conform planurilor de învățământ;

b) activități de educație și complementare a procesului de învățământ.

(2) Activitățile concrete ale personalului didactic din instituțiile și organele de învățământ de toate nivelurile sunt prevăzute în fișele cu obligațiunile funcționale, Codului Educațional și Regulamentului ministerului de resort.

Art. 45 Norma didactică de predare-învățare, de instruire didactică și de evaluare curentă a personalului didactic din învățământul preșcolar, primar și secundar reprezintă numărul de ore corespunzător activităților, prevăzute în fișa obligațiunilor funcționale și stabilite după cum urmează:

a) 30 ore pentru un post de educator din învățământul preșcolar;

b) 20 ore pe săptămână pentru un post de învățător pentru clasele I-IV din învățământul primar sau pentru clase simultane din cadrul acestuia, profesor-logoped, profesor-defectolog din învățământul primar și secundar, șef al punctului logopedic;

c) 18 ore pe săptămână pentru profesorii din învățământul secundar general, secundar profesional, profesori pentru instruirea prin muncă în clasele II-III din școlile speciale pentru copii și adolescenți ce necesită condiții deosebite în educație, profesori pentru clasele III-V din școlile separate cu instruire muzicală generală cu durata de 5 ani, profesori în clasele V-VII din școlile de muzică de 7 ani, profesori de discipline speciale în clasele I-IV din școlile medii de muzică și școlile-internat, profesori pentru clasele I-III din școlile serale cu instruire muzicală generală cu durate de 4 ani, profesori-defectologi, logopezi din

instituțiile de ocrotire a sănătății și de asigurare socială (în afară de casele de copii), conducători de cercuri, inclusiv și cele organizate de instituțiile învățământului pe principii de autogestiune, profesori de limbi străine în clasele primare din școala de cultură generală și în instituțiile organizate pe principii de autogestiune, conducători de secții sportive;

d) 24 ore pe săptămână pentru profesori-defectologi ai cabinetelor auditive, profesori, corepetitor, conducător artistic, maestru de balet, maestru de concert, acompaniator la clasele I-II ale școlilor serale cu instruire generală cu durata de 5 ani, profesori la clasele I-IV ale școlilor de muzică de șapte ani, profesori, conducători, muzicali, profesori-defectologi, profesori-logopezi ai instituțiilor preșcolare și caselor de copii, logopezi ai caselor de copii, logopezi ai instituțiilor preșcolare și case de copii;

e) 24 ore pe săptămână (sau 1015 ore pe an) pentru profesorii cursurilor de limbi străine, stenografie, dactilografie cu durata de instruire de nu mai puțin de un an;

f) 30 ore pe săptămână pentru un post de educator din școlile de tip internat, școlile profesionale, casele de copii, internate, școli (grupe) cu zi prelungită, școli de muzică pentru elevi, școli-sanatoriu, instituții de ocrotire a sănătății, centre de distribuire a minorilor, colonii de educație prin muncă, școli speciale pentru copii și adolescenți ce necesită condiții speciale de educație, încăperi pentru elevi pe lângă cluburi, case de cultură și sectoare de exploatare a locuințelor, instructori pentru cultura fizică, instructori în cabinetele auditive, pedagogi sociali în cămine pentru elevi și studenți;

g) 40 ore pe săptămână pentru maistru și maistru-instructor, psiholog, bibliotecar, laborant, inginer, preparator.

SECȚIUNEA II

Condițiile de retribuire a muncii personalului didactic, de conducere, control, îndrumare și didactice auxiliare.

Art. 46 (1) Salarizarea personalului didactic și didactic auxiliar se face în conformitate cu prevederile Legii despre stabilirea salariilor în sfera bugetară iar în Codul Educațional se reflectă următoarele criterii generale: responsabilitatea, complexitatea muncii și experiența profesională, rolul și importanța activității prestate. Retribuția personalului didactic se compune din salariul de bază stabilit și o parte variabilă, constând din adausuri, sporuri și suplimente, prevăzute de actele normative în vigoare.

(2) Cuantumul salariului minim al personalului didactic nu va fi mai mic decât salariul mediu al salariaților din economia națională.

Art. 47 (1) Remunerarea personalului didactic de predare, învățare, educare, control și îndrumare din învățământul preuniversitar se stabilește diferențiat în raport cu:

a) postul și norma îndeplinită;

b) nivelul studiilor cerute pentru ocuparea postului didactic;

- c) vechimea în învățământ;
- d) gradul didactic și managerial;
- e) titlul științific;
- f) locul și condițiile specifice în care se desfășoară activitatea.

(2) Personalul didactic de predare, de conducere, control și îndrumare care are grad didactic, managerial sau titlul științific de doctor, doctor habilitat este remunerat cu un spor suplimentar conform legislației în vigoare.

Art. 48 Personalul didactic și didactic auxiliar din instituțiile de învățământ preuniversitar, în conformitate cu legislația în vigoare, îi sunt stabilite adausuri pentru prestarea muncii suplimentare sau în condiții speciale, nocive:

a) personalul didactic din instituțiile, grupele pentru copii (elevi) cu deficiențe mintale, fizice, senzoriale și de limbaj din cele pentru orfani și copii rămași fără îngrijirea părinților, din școlile-internat de cultură generală beneficiază de un supliment de 20 la sută, în școli speciale pentru copii și adolescenți ce necesită condiții speciale de educație-30 la sută din salariul de funcție;

b) beneficiază de suplimente la salariul de funcție personalul didactic care are titlu onorific;

c) pentru personalul didactic din sistemul preuniversitar și universitar cu predarea disciplinelor, conform planului de studii, în limbi străine (în afara personalului didactic la obiectul „limbi străine”) salariile de funcție se majorează cu 15 la sută.

Art. 49 Personalul didactic și didactic auxiliar din învățământul preuniversitar beneficiază de plăți pentru prestarea muncii suplimentare: dirigenție, controlul caietelor, consultarea și recenzarea referatelor și a altor lucrări de creație, administrarea unui cabinet, catedră, lot experimental, atelier de producție, conducerea comisiilor de obiect, pentru lucrul metodic, întreținerea tehnicii de calcul, administrarea centrelor didactico-consultative ale secțiilor fără frecvență din școli serale și fără frecvență, pentru administrarea filialelor și a colegiilor, care pregătesc specialiști în artă, pentru munca în clasele și grupele de elevi dotați, pentru munca cu manualele etc.

Art. 50 Personalul didactic de conducere, control, îndrumare, precum și personalul didactic auxiliar din sistemul învățământului beneficiază de premii, suplimente, sporuri sau adausuri la salariu și alte retribuții bănești, prevăzute de legislație și contractele colective de muncă negociate de sindicate.

TITLUL V

SECȚIUNEA I

Drepturile și obligațiunile personalului didactic

Art. 51 Personalul didactic din instituțiile de învățământ de toate tipurile are drepturi și obligațiuni care decurg din legislația în vigoare, prezentul statut, statutul instituțiilor de învățământ și de Regulamentul de ordine internă.

Art. 52 Personalului didactic i se acordă libertate pedagogică în exercitarea obligațiilor profesionale. Libertatea inițiativei profesionale a personalului didactic se constituie din:

- a) utilizarea bazei materiale și a resurselor învățământului în scopul realizării obligațiilor profesionale;
- b) participarea la elaborarea de noi programe, manuale școlare și materiale didactice auxiliare;
- c) punerea în practică a ideilor inovatoare pentru modernizarea, optimizarea, reformarea procesului de învățământ;
- d) organizarea unor activități extrașcolare sau extracurriculare cu scop educativ sau de cercetare științifică;
- e) colaborarea cu părinții și studenții în efectuarea acțiunilor colective cu caracter pedagogic;
- f) organizarea în unitățile de învățământ a unor laboratoare, atelier, cabinete, cluburi, cercuri, cenacluri, formațiuni artistice și sportive conform legii;
- g) participarea la discutarea și încheierea contractului colectiv de muncă;
- h) participarea la alegerea democratică a reprezentanților personalului didactic în organele administrative și consultative ale instituției de învățământ.

Art. 53 (1) Personalul didactic nu poate fi perturbat în timpul desfășurării activității didactice de nici o autoritate din învățământ sau publică. Orice inspecție sau control al cadrelor didactice trebuie să le încurajeze și să le sprijine activitatea în îndeplinirea sarcinilor profesionale și să nu le îngreudească libertatea, inițiativele și responsabilitatea. Necesitatea evaluării activității personalului didactic se aduce la cunoștința acestuia, nu mai târziu de o lună până la îndeplinirea ei. Ea trebuie să fie obiectivă. Personalul didactic i se acordă dreptul de a contesta pe căi legale deducerile care i se par neîntemeiate. Personalul didactic colaborează cu părinții în interesul copiilor. Ei sunt protejați împotriva amestecului abuziv și nespecializat al părinților în probleme care țin în mod excepțional de responsabilitatea profesională.

(2) Schimbarea mărimii normei didactice a personalului didactic în cursul anului de studii poate avea loc numai în cazul măririi sau micșorării numărului de ore, preconizate în planul de studii pe obiecte.

Art. 54 (1) Personalul didactic are dreptul să facă parte din organizații sindicale, profesionale, național-culturale și internaționale, precum și din organizații politice, constituite în conformitate cu legislație în vigoare.

(2) Personalul didactic își poate exprima liber opiniile profesionale în spațiul instituției de învățământ și poate întreprinde acțiuni în afara acestui spațiu, dacă aceasta nu afectează prestigiul învățământului și demnitatea profesiei de pedagog.

Art. 55 Personalul didactic titular ales în organele electivă are dreptul la rezervarea postului didactic exercitat în perioada, în care îndeplinesc aceste funcții.

Art. 56 Personalul didactic titular, care din proprie inițiativă solicită să se specializeze sau să participe la cercetarea științifică în țară sau în străinătate, are dreptul la concedii fără plată. Durata acestora nu poate depăși 2 ani într-un interval de 8 ani. Aprobările din aceste situații sunt în competența conducerii instituției, dacă activitatea respectivă este argumentată. Perioada aflării în concediul nominalizat se consideră vechime în învățământ.

Art. 57 Personalul didactic beneficiază de dreptul la concediu după cum urmează:

a) concediul anula de odihnă, plătit de regulă, în perioada vacanțelor pentru elevi sau studenți. Perioadele de acordare a concediului de odihnă pentru fiecare cadru didactic se stabilesc e către administrația instituției de comun acord cu comitetul sindical;

b) în cazuri bine justificate, conducerea instituției de învățământ, cu acordul persoanei, poate întrerupe concediul legal, persoanele în cauză urmând a fi remunerate pentru munca depusă. Acordarea părții de concediu nefolosit în altă vreme se coordonează cu personalul didactic;

c) neacordarea concediului anual timp de doi ani la rând este interzisă. Înlocuirea concediului prin compensație în bani este inadmisibilă, cu excepția cazurilor de concediere a salariatului care nu și-a folosit concediul;

d) personalul didactic, aflat în situația prevăzută la alin. a), b) nu poate fi încadrat în activități de cumul sau plata cu ora;

e) se acordă pe bază de contract, concediu plătit cu durata de până la trei luni, pentru elaborarea de manuale, lucrări metodice, monografii la comanda Ministerului; personalul din învățământ beneficiază anual de concedii suplimentare, pentru activități în condiții grele și nocive – 3 și 6 zile, pentru ziua de lucru nenormată – 6 zile. Modalitatea acestor suplimente se stabilește de legislația în vigoare.

Art. 58 Personalul didactic, care candidează la admiterea în instituțiile de învățământ superior universitar sau superior de scurtă durată cu forma de studii fără frecvență, li se acordă concedii fără plată, conform legislației în vigoare.

Pentru perioada sesiunilor de examene și colocvii pe baza chemărilor instituției respective în anii I-II se acordă, cu plată, 30 zile calendaristice, în anii III-IV – 40 zile.

Pentru perioada susținerii examenelor de licență, a unui proiect sau unei lucrări de diplomă în instituțiile de învățământ superior se acordă concediu cu o remunerare în mărime de cel puțin 75 la sută din salariul mediu.

Art. 59 Personalul didactic, didactic auxiliar, de conducere, îndrumare și control beneficiază și de alte facilități, acordate de modul stabilit de legislația în vigoare și contractele colective de muncă.

Art. 60 (1) Personalul didactic, didactic auxiliar, de conducere, control și îndrumare din învățământ beneficiază de asistență medicală în instituțiile curative și profilaxie, conform actelor normative și legislației în vigoare.

(2) Personalul didactic, didactic auxiliar, de conducere, control și îndrumare din învățământ beneficiază de bilete de odihnă și tratament cu preț redus la sanatorii-preventorii, la bazele Guvernului, sindicatelor și altor instituții și întreprinderi. Contractele colective de muncă de diferite niveluri pot cuprinde și alte privilegii.

Art. 61 (1) Personalul didactic are dreptul la întreruperea activității didactice, cu rezervarea postului, pentru creșterea și îngrijirea copilului în vârstă de până la 6 ani. De acest drept pot beneficia doar unul dintre părinți sau susținătorii legali.

(2) În caz de deces al unui cadru didactic sau didactic auxiliar, ajutorul bănesc se stabilește în corespundere cu legea în vigoare.

Art. 62 (1) Personalul didactic, didactic auxiliar și personalul de cercetare integrat în catedre, trimis de unitatea sau de instituția de învățământ la activități de perfecționare sau la manifestări științifice, beneficiază de drepturile prevăzute de lege pentru personalul aflat în delegare, la prezentarea dării de seamă.

(2) Personalul didactic și personalul de cercetare integrate în catedre beneficiază în limita fondurilor alocate din buget sau din fonduri extrabugetare, inclusiv prin contractele de cercetare științifică, de acoperire integrală sau parțială a cheltuielilor celor delegați la manifestări științifice organizate în străinătate, cu aprobarea consiliului de administrație al unității respective după prezentarea dării de seamă.

Art. 63 Personalul didactic în funcție din învățământ este obligat:

a) să respecte regulile de ordin intern și să protejeze starea bună a fondurilor instituției respective;

b) să respecte normele de etică, principiile morale de dreptate, umanism, generozitate, hărnicie, patriotism și alte virtuți.

c) să nu facă propagandă, șovină, naționalistă, religioasă, militaristă;

d) să desfășoare la un înalt nivel profesional activitatea didactică, științifică și educativă;

e) să-și perfecționeze permanent calificarea profesională;

f) să asigure securitatea activității vitale și ocrotirea sănătății copiilor, elevilor, studenților, doctoranzilor, precum și a persoanelor care își fac studiile în învățământul preuniversitar;

g) să organizeze și să desfășoare procesul de educație și instruire în spiritul stimei față de familie, părinți, adulți, al respectării valorilor culturale și spirituale, naționale și universale, în spiritul respectării legislației în vigoare.

SECȚIUNEA A II-a

Drepturile și obligațiunile personalului de conducere, de control și îndrumare din învățământ

Art. 64 (1) Directorul este conducătorul unității de învățământ și o reprezintă în relațiile cu persoanele juridice, fizice și cu administrația autoritățile publice locale.

(2) Directorul exercită funcțiile delegate de către organele ierarhic superioare de învățământ și autoritățile administrației publice locale.

(3) Directorul, în limitele competenței sale și în conformitate cu legislația în vigoare.

a) conduce întreaga activitate a instituției de învățământ și este responsabil de organizarea calitativă a procesului de instruire și educație;

] b) coordonează procesul de atestare a cadrelor didactice, efectuează selectarea și promovarea lor, stabilește obligațiunile de serviciu ale personalului;

c) contribuie la dezvoltarea bazei tehnico-materiale și didactice, la utilizarea rațională a acestuia;

d) răspunde personal de păstrarea și folosirea conform destinației a documentelor de strictă evidență și a altor acte ce reglementează activitatea școlii;

(4) Directorul e dator să cunoască și să respecte Constituția Republicii Moldova, Codului Educațional, regulamentele și documentele normative ale organelor de conducere a învățământului, conținutul planurilor și programelor de învățământ, bazele legislației muncii, regulile și normele de protecție a muncii și vieții copiilor.

Art. 65 (1) Directorul adjunct îndeplinește atribuțiile delegate de către director pe perioade de determinate sau pe cele stabilite prin regulamentul de ordine interioară a unității respective.

(2) Directorul adjunct își desfășoară activitatea în subordinea directorului și răspunde în fața acestuia, precum și în fața consiliului profesoral, a consiliului de administrație și organelor de control, pentru activitatea proprie, conform fișei postului

(3) Directorul adjunct are următoarele atribuții:

a) să participe la elaborarea planurilor de perspectivă și curente ale activității corpului didactic;

b) să verifice realizarea programelor de studii;

c) să determine nivelul cunoștințelor elevilor la treapta respectivă de instruire;

d) să facă propuneri necesare privind optimizarea procesului de instruire și educație;

e) să organizeze și coordoneze activitatea metodică în instituție, procesul de perfecționare și atestare a cadrelor didactice.

(4) Directorul adjunct e dator să cunoască și să respecte Constituția Republicii Moldova, Codului Educațional, actele normative emise de organele de conducere a învățământului, planurile de învățământ și programele la obiectele de

studiu: teoria și experiența pedagogică avansată din Moldova și din alte țări; bazele legislației muncii, normele de protecție a muncii și vieții copiilor.

Art. 66 (1) Personalul de control și îndrumare asigură:

- a) realizarea inspecției generale ori pe obiecte aparte;
- b) evaluarea procesului de învățământ, precum și activităților auxiliare și extrașcolare;
- c) efectuarea analizei de diagnoză și stabilirea prognozei resurselor umane și materiale specifice;
- d) evaluarea activităților de perfecționarea pregătirii de specialitate, metodice și psihopedagogice;
- e) realizarea prevederilor contractului de management al conducătorului unității de învățământ;
- f) acordarea ajutorului metodic și științific privind perfecționarea procesului instructiv-educativ.

(2) Constatările și aprecierile inspecției în instituțiile de învățământ se consemnează în documente de inspecție, potrivit regulamentului de organizare și funcționare a inspecției elaborat de ministerul de resort. Aceste documente se aduc la cunoștința personalului didactic din unitatea respectivă

Art. 67 Ministerul Educației, Tineretului și Sportului în colaborare Ministerul Sănătății și Protecției Sociale este autorizat ca, în funcție de dinamica învățământului, să stabilească în instituții noi posturi didactice auxiliare.

TITLUL VI

Distincții și premii

Art. 68 (1) Personalul didactic, didactic auxiliar, de conducere, control și îndrumare titular cu rezultate excelente în activitatea didactică, educativă, științifică și managerială poate fi decorat cu ordine și medalii. Lui i se pot acorda titluri, premii, potrivit legii.

Ordinele:

- a) „Ordinul Republicii”
- b) „Gloria Muncii”
- c) „Recunoașterea Patriei”

Medaliile:

- a) „Meritul Civic”
- b) „Mihai Eminescu”

Titlurile onorifice:

- a) „Om emerit”
- b) „Eminent al învățământului”
- c) „Meșter faur”
- d) „Maestru în arte”

Art. 69 În afara distincțiilor prevăzute la art. 102 ministerul, departamentul, direcția județeană și conducerea unității de învățământ sunt autorizate să acorde personalului didactic și auxiliar din sistem următoarele distincții și premii:

- a) adresă de mențiune;
- b) diploma ministerului, departamentului de ramură a direcției județene sau a conducerii unității de învățământ;
- c) acordarea unui premiu în măsura unui salariu de funcție, ținându-se cont de sporuri și suplimente.

TITLUL VII

Răspunderea disciplinară și materială a personalului didactic, didactic auxiliar, a personalului de conducere, de îndrumare și control

Art. 70 Personalul didactic de predare, personalul didactic auxiliar, precum și cel de conducere, de îndrumare și de control din învățământ răspund disciplinar pentru încălcarea îndatoririlor ce le revin potrivit contractului individual de muncă, precum și pentru încălcarea normelor de comportare care dăunează interesul învățământului și prestigiul învățământului și prestigiul instituției, în conformitate cu legislația muncii.

Art. 71 În conformitate cu legislația în vigoare, sancțiunile disciplinare, care se pot aplica personalului prevăzut în art. 104 în raport cu gravitatea abaterilor sunt:

- a) observație;
- b) mustrare;
- c) mustrare aspră;
- d) concediere;

Art. 72 Sancțiunea disciplinară se aplică de organul, căruia i se atribuie dreptul de angajare în post.

Art. 73 (1) Sancțiunea disciplinară se aplică numai după efectuarea cercetării faptei sesizate, audierea celui în cauză și verificarea afirmațiilor făcute de acesta în apărarea sa ca participarea sindicatelor.

(2) Pentru cercetarea abaterilor săvârșite se pot constitui comisii formate din 3-5 membri, dintre care unul reprezintă organizația sindicală din care face parte persoana aflată în discuție, iar ceilalți sunt salariați titulari din instituție.

(3) Comisiile de cercetare sunt numite de către organul de atribuții de aplicare a sancțiunii disciplinare.

Art. 74 În cadrul cercetării abaterii rezumate se stabilesc faptele și urmările acestora, împrejurările în care au fost comise, existența sau inexistența vinovăției, precum și orice alte date concludente. Audierea celui cercetat și verificarea apărării acestuia sunt obligatorii. Refuzul celui cercetat de a se prezenta la audiere, precum și de a da declarații scrise se constată prin proces-verbal și nu implică

finalizarea cercetării. Personalul prevăzut în art. 104 cercetat are dreptul să cunoască toate actele cercetării și să prezinte probe în apărare.

Art. 75 (1) Cercetarea propunerii de sancționare și comunicarea deciziei se face în termen de cel mult 10 zile de la data constatării abaterii. Persoanei nevinovate i se comunică în scris inexistența faptelor pentru care a fost cercetată.

(2) Sancțiunea disciplinară se aplică imediat după constatarea abaterii, dar nu mai târziu de o lună din ziua constatării ei, fără a socoti timpul, când lucrătorul a fost bolnav sau se află în concediu. Sancțiunea disciplinară nu poate fi aplicată după expirarea a șase luni din ziua comiterii.

(3) Persoanele sancționate au dreptul de a contesta sancțiunea în modul stabilit de Legea pentru soluționarea litigiilor individuale de muncă și de Codul Muncii al Republicii Moldova.

(4) Dreptul persoanei sancționate de ase adresa instanțelor judecătorești este garantat.

Art. 76 (1) Dacă în decurs de un an de la data aplicării sancțiunii disciplinare nu i se aplică salariului o nouă sancțiune disciplinară, se consideră că acesta nu a fost supus sancțiunii disciplinare.

(2) Organul care a aplicat sancțiunea disciplinară poate să o anuleze din proprie inițiativă, înainte de expirarea anului prin demersul nemijlocit al conducătorului sau al colectivului de muncă, dacă cel sancționat nu a comis o nouă abatere și s-a manifestat ca lucrător conștiincios.

În termenul acțiunii sancțiunii disciplinare, salariatul nu poate fi stimulat.

Art. 77 Administrația are dreptul ca în loc să aplice o sancțiune disciplinară, să transmită chestiunea cu privire la încălcarea disciplinei de muncă spre examinarea colectivului de muncă.

Art. 78 Răspunderea materială a personalului didactic se stabilește potrivit legislației muncii. Decizia de imputare, precum și pentru recuperarea pagubelor și a prejudiciilor se face de către conducerea unității sau a instituției cu persoană juridică căreia i se atribuie dreptul de angajare.

TITLUL VIII

Pensionarea personalului didactic

Art. 79 Personalul didactic beneficiază de pensie pentru munca depusă și limită de vârstă în condițiile legislației cu privire la asigurarea cu pensii.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Notă informativă

Statutul personalului didactic este elaborat în scopul clasificării și ordonării actelor normative ce vizează activitatea cadrelor didactice de conducere, de evaluare, îndrumare și auxiliare din sistemul învățământului de stat și particular.

Statutul este aplicabil personalului didactic, de predare de conducere, de evaluare, îndrumare, precum și personalului auxiliar.

În acest proiect de lege se reglementează posturile, atribuțiile, competențele, responsabilitățile, drepturile și obligațiunile personalului didactic, ceea ce nu a fost compact elaborat până în prezent.

Sunt concretizate condițiile și modalitățile de ocupare a posturilor și funcțiilor didactice, de predare, de conducere, de control și îndrumare, didactice auxiliare, precum și condițiile, modalitățile de concediere din aceste posturi.

În proiect sunt specificate posturile didactice și didactice auxiliare și condițiile pentru ocuparea acestor posturi.

O etapă importantă constituie ocuparea posturilor de conducere, control și îndrumare. Față de această categorie de angajați sunt stipulate cerințe importante, care își va da posibilitatea să organizeze procesul de instruire și educație la nivel convenit. Dat fiind faptul, că formele și metodele de instruire se schimbă în raport cu dezvoltarea societății important este formarea, perfecționarea și recalificarea personalului didactic, de conducere, control, îndrumare și didactice auxiliare în sistemul învățământului preuniversitar.

Forma de perfecționare și atestare a cadrelor didactice este depășită și apare necesitatea de a pune accentele pe rezultatele activității propriu zise și nu ceea ce se întâmplă actualmente.

Norma didactică și condițiile de retribuire a muncii didactice, de conducere, control, îndrumare și didactice auxiliare va influența considerabil așa criterii ca responsabilitatea, complexitatea muncii și experiența profesională rolul și importanța activității prestate.

Un capitol aparte a întrunit drepturile și obligațiunile personalului didactic. Aici vedem o acumulare de drepturi spicuite din diferite legi, care îi dă posibilitate personalului didactic și didactic auxiliar să le cunoască și să le aplice la necesitate. tot aici sunt concentrate obligațiunile personalului didactic, formulate foarte concret cu un conținut clar.

Deseori ne confruntăm cu situația când personalul de conducere, de control și îndrumare cunoaște bine drepturile și deseori nu-și cunoaște obligațiunile ce conduce la umilirea angajaților. În proiect sunt destul de bine evidențiate condițiile și conținutul activității de conducător, ce trebuie să facă, ce asigură, de ce poartă răspundere personală.

Un capitol aparte ne vorbește despre răspunderea disciplinară și materială a personalului didactic, didactic auxiliar, a personalului de conducere, de îndrumare și control.

Sper ca comisiile parlamentare vor studia minuțios acest proiect de lege și vor vedea necesitatea lui pentru îmbunătățirea procesului de pregătire a cadrelor didactice și încălcarea lor în câmpul muncii, sporirea activității pe parcurs și protejarea lor.

